

Amsterdam, 1 april 2016

Impact assessment van fiscale transparantie en de invoering van de verplichte openbare 'country-by-country reporting' (CBCR) voor alle sectoren

Geachte Commissaris Timmermans,

Vooruitlopend op de stemming omtrent het voorstel van de Europese Commissie over fiscale transparantie door het college van Commissarissen op 12 april a.s., onderstrepen wij graag het belang van een dergelijke maatregel en vragen wij u ervoor te zorgen dat het voorstel het doel daadwerkelijk kan dienen.

Dit is een cruciaal moment in de strijd vóór inclusieve en eerlijke groei en tegen extreme ongelijkheid en armoede, zowel in eigen land als in ontwikkelingslanden. In het afgelopen jaar was de Europese Commissie (EC) nauw betrokken bij de aanpak van belastingontduiking en -ontwijking. De EC heeft nu een grote kans om deze toewijding om te zetten in resultaten met een wetsvoorstel voor verplichte openbare 'country-by-country reporting' (CBCR), zodra de impact assessment is afgerond.

Helaas bevat het conceptvoorstel dat door verschillende media op 21 maart jl. in de openbaarheid is gebracht diverse zorgwekkende elementen. Ten eerste is de CBCR verplichting voor multinationals alleen van toepassing binnen de EU. Het geaggregeerd publiceren van data over derde landen geeft multinationals nog altijd gelegenheid hun winst ongezien te verschuiven naar jurisdicties buiten de EU met een laag of nultarief, om zo hun belastingen te verlagen. Het maakt het voorstel ook nutteloos voor landen buiten de EU aangezien zij geen specifieke gegevens krijgen te zien. Dit ondermijnt niet alleen het vermogen van de belastingdiensten van de landen in kwestie om de juiste hoeveelheid belasting te innen, het is ook in tegenstelling tot de EU's eigen belofte te streven naar beleidscoherentie ten baten van ontwikkelingslanden.

Ten tweede vallen door de drempel van de rapportageverplichting te plaatsen op € 750 miljoen wereldwijde jaarlijkse omzet, volgens een schatting van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), ongeveer 85-90% van de multinationals niet onder deze maatregel. Wij geven de voorkeur aan het voorstel van het Europees Parlement voor Aandeelhoudersrechtenrichtlijn om de rapportageverplichting te laten gelden voor 'grote ondernemingen' die door de EU onder andere worden gedefinieerd met een hoger omzetcijfer hebben dan €40 miljoen. Deze lagere drempelwaarde heeft hoogst waarschijnlijk tot gevolg dat meer ondernemingen zullen rapporteren, wat meer gegevens en een gelijk speelveld oplevert.

Ten derde moeten de elementen die publiek gemaakt worden bijdragen aan duidelijkheid over de vraag of er belasting betaald is op die plaatsen waar winst gegenereerd wordt. Het uitgelekte conceptvoorstel van de Commissie omvat slechts een beperkt aantal rapportagecategorieën waardoor dit doel niet bereikt kan worden. Zo worden sleutelementen zoals een lijst van dochterondernemingen, verkoopcijfers en activa niet meegenomen, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de rapportagecategorieën vastgesteld door de OESO in het BEPS-actieplan en het Europees Parlement voor de Aandeelhoudersrechtenrichtlijn.

Ontwijking van vennootschapsbelasting heeft een enorme impact op het leven van de burgers in de EU en over de hele wereld. Een van de meest efficiënte middelen om dit probleem aan te pakken is fiscale transparantie. Het voorstel van verplichte CBCR uit het Anti-Tax Avoidance Package, als onderdeel van de implementatie van Actie 13 van de richtlijnen inzake Base Erosion en Profit Shifting (BEPS) door de OESO, is een eerste stap. Echter, het voorgestelde CBCR model voorziet slechts in de uitwisseling van informatie tussen de belastingautoriteiten.

Transparantie betekent dat informatie *openbaar* wordt vrijgegeven en toegankelijk is voor burgers, journalisten, maatschappelijk middenveld en beleidsmakers.

Bovendien zal de interne markt van de EU ook profiteren van openbaar beschikbare informatie, waardoor mogelijk oneerlijke voordelen van multinationals ten opzichte van bedrijven die slechts in één land actief zijn worden blootgelegd. Belangrijker nog: openbaarmaking zal een sterk afschrikkend effect hebben op dubieuze fiscale planningspraktijken door multinationale ondernemingen.

Openbare CBCR en de relevantie ervan

Als Commissaris verantwoordelijk voor betere regelgeving, rechtsstatelijkheid, duurzame ontwikkeling en grondrechten, vragen wij u de belangrijke voordelen van publieke CBCR te onderkennen. Recente uitspraken van de Commissie over staatssteun door België, Nederland en Luxemburg tonen het bestaan aan van geheimhouding in jurisdicties binnen de EU en zorgwekkende belastingconcurrentie tussen de EU-lidstaten. Openbare CBCR zou een licht werpen op het gebruik van dochterondernemingen bij multinationals alsmede speciale fiscale regelingen tussen de ondernemingen en de belastingautoriteiten in bepaalde landen, die het resultaat zou kunnen zijn van collusie.

Het beëindigen van de ondoorzichtigheid rondom de activiteiten en belastingbetalingen van multinationals is een cruciale stap in de richting van het terugdringen van vennootschapsbelastingontwijking en van het herstel van het publieke vertrouwen in onze belastingstelsels, waardoor corruptierisico's zullen afnemen. Burgers, waaronder die in de ontwikkelingslanden, hebben het recht op toegang tot belangrijke financiële informatie over de activiteiten van ondernemingen die actief zijn op hun grondgebied. Beter inzicht in de activiteiten van multinationals zal staten helpen meer belastinginkomsten te genereren, wat van belang is voor de mobilisering van binnenlandse hulpbronnen en duurzame ontwikkeling in ontwikkelingslanden.

Als de EU het juiste voorbeeld wil geven in deze belangrijke kwestie, zoals onlangs is benadrukt,¹ vragen wij u stevige steun te verlenen voor verdere transparantie van de activiteiten en fiscale praktijken van multinationale ondernemingen, door de invoering van een publieke CBCR voor alle sectoren, door alle grote multinationals, met data over alle landen, te ondersteunen.

Met vriendelijke groet,

Anika van den Bergh – Plaatsvervangend Directeur
ActionAid Nederland

Giuseppe van der Helm – Voorzitter
TaxJustice NL

Tom van der Lee – Directeur campagnes
Oxfam Novib

Anne Scheltema Beduin – Algemeen Directeur
Transparency International Nederland

Koen Roovers – EU Advocacy Manager
Financial Transparency Coalition

Indra Römgens – onderzoeker
Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen

¹ [COM\(2016\) 24 final - Communication from the Commission to the European Parliament and the Council, on an External Strategy for Effective Taxation](#)